

Referat

Møte 4/2022

Dato og klokkeslett 24. august, 2022 kl. 10:00 – kl 16:00
25. august 2022, kl. 09:00 – kl 13.00

Sted Møterom Nansen 5

Til stede: Agneta Herlitz (leder)
Øyvind Fylling-Jensen
Niels Jørgen Olesen
Pål Jarle Johnsen
Simen Rød Sandve
Anne Simonsen
Trude Flo
Inge Jonassen
Gun Peggy Strømstad Knudsen
Rune Toftgård

Forfall: Emilie Lasson (tilstede digitalt sak 18/22, vedtak 1A2)

Til stede fra Forskningsrådet:
Ole Johan Borge
Line Tangerås
Ingunn Aronsen (dag 1)
Anne Marte Kvello
Line M. Grønning-Wang
Hilde Grindvik Nielsen (dag 2)
Kirsti Solberg Landsverk (dag 2)

Dag 1

Sak PSLIVSVIT 14/22 Godkjenning av innkallingen og sakslisten

Vedtak: Innkallingen og sakslisten ble godkjent

Sak PSLIVSVIT 15/22 Godkjente referater fra styremøtene 1/22; 05.04.22, møte 2/22; 23.06.22, møte 3/22; 08.08.22

Vedtak: Referatene tas til etterretning

Sak PSLIVSVIT 16/22 Orienteringer

Administrasjonen orienterte kort om følgende saker:
- Budsjettsituasjonen
- Omorganisering

- HO21 rådets arbeid med ny strategi for livsvitenskap

Vedtak: *Orienteringene tas til etterretning*

Sak PSLIVSVIT 17/22 Spørsmål om habilitet

Administrasjonen hadde på forhånd bedt styremedlemmene melde inn potensiell inhabilitet knyttet til bevilgningssak 18/22 før møtet. Innmeldt inhabilitet ble diskutert.

Inhabiliteten i sak 18/22 er håndtert som referert under. Ingen av medlemmene er inhabile i behandlingen av de resterende saker på sakslisten.

Vedtak: Det er følgende inhabilitet blant styremedlemmene for søknader under sak 18/22 (angitt med prosjektnummer):

Gun Peggy Strømstad Knudsen: 334075, 334093, 334203, 334718, 335117, 335258, 335287, 335411, 335929, 336078, 335356, 336085

Inge Jonassen: 334259, 334387, 334489, 334541, 334739, 334783, 335000, 335230, 335654, 335772, 335901, 335663, 334368, 334408, 335489

Niels Jørgen Olesen: 336037

Pål Jarle Johnsen: 334691

Simen Rød Sandve: 334329, 334333, 334995, 335244, 335726, 335901, 335663, 334935

Trude Helen Flo: 334787, 335818

Anne Simonsen: 334361, 334718, 335083, 335758

Emilie Lasson: 334926

Øyvind Fylling-Jensen: 334112, 334333, 334335, 334541, 335462, 335758, 335990, 336112, 334821, 335917

Det er følgende inhabilitet i administrasjonen for søknader under sak 18/22:

Line Tangerås: 334787

Sak PSLIVSVIT 18/22 Bevilgninger til FRIMEDBIO-søknader i 2022

Behandling av søknader til FRIMEDBIO (under temaet Banebrytende forskning) om Forskerprosjekt for fornyelse, Forskerprosjekt for unge talenter og Treårig Forskerprosjekt med internasjonal mobilitet (heretter kalt hhv. Fornyelse, Unge talenter og Internasjonal mobilitet) til fristen 02.02.2022.

Totalt hadde FRIMEDBIO 583 søknader til behandling for disse tre søknadsvariantene. Av disse var 544 søknader sendt inn til temaet Banebrytende forskning (FRIPRO) og 39 søknader sendt inn til andre temaer som utlyste midler til Forskerprosjekt for fornyelse og/eller Forskerprosjekt for unge talenter.

Utlysningene setter rammene for hvordan porteføljestyret velger ut søknader til innvilgning. Porteføljestyret vedtok i møte 1/2022 å forhåndsfordele 80 prosent av tilgjengelig budsjett for FRIMEDBIO mellom de tre søknadstypevariantene, slik at innvilgelsesprosentene blir likest mulig (foreslått budsjettfordeling alternativ C; sak 7/22). Totalt tilgjengelig budsjett til utdeling i FRIMEDBIO er 329 mill. kroner. Beløpet er redusert med 20 prosent sammenliknet med det totale maksbeløpet beskrevet i utlysningene for de tre søknadstypevariantene. Porteføljestyret vedtok i møte 3/2022 at tildelingsbeløpet til Fornyelse reduseres med 20 prosent per prosjekt som innvilges (sak 12/22). Tildelingsbeløpene til Unge talenter og Internasjonal mobilitet opprettholdes som planlagt.

Med utgangspunkt i rammen på 329 mill. kroner, gjorde porteføljestyret følgende vedtak om budsjettfordeling mellom søknadstypevariantene:

Vedtak: *Innenfor FRIMEDBIOs budsjett innvilges 27 Forskerprosjekt for fornyelse, ni Forskerprosjekt for unge talenter, og ett Treårig Forskerprosjekt med internasjonal mobilitet.*

Totalt innvilges 37 søknader om Forskerprosjekt.

En rangert venteliste per søknadstypevariant ble også vedtatt.

Øvrige søknader om Forskerprosjekt, totalt 546, avslås.

Dag 2

Sak PSLIVSVIT 19/22 Nytt veikart for nasjonal forskningsinfrastruktur

Forskningsrådet skal utarbeide nytt veikart for forskningsinfrastruktur av nasjonal viktighet. Dette blir en større prosess enn ved de foregående veikartoppdateringene.

I 2020–2021 ble det gjennomført en evaluering av virkemiddelet Nasjonal satsing på forskningsinfrastruktur (INFRASTRUKTUR). Én av anbefalingene fra evalueringskomitéen var å utvikle et mer prioriterende veikart som i et 15 års perspektiv tar inn over seg internasjonale trender, behovet for nye investeringer og oppgraderinger av eksisterende forskningsinfrastrukturer.

Et ledd i dette arbeidet vil være å gjennomføre tematiske workshoper i løpet av november 2022 for å beskrive forskningens framtidige behov for forskningsinfrastruktur. Alle forskningsinstitusjoner som har søkt om midler fra INFRASTRUKTUR-ordningen siden oppstarten i 2009 vil i løpet av september 2022 kunne sende inn skriftlige innspill angående deres fremtidige behov for forskningsinfrastruktur av nasjonal viktighet. Disse innspillene vil bli et kunnskapsgrunnlag for workshopene, og vil bli fortløpende tilgjengelige på våre nettsider.

I tillegg til de skriftlige innspillene skal forskningsinstitusjonene foreslå kandidater som kan sitte i et eksternt utvalg på maks åtte personer som oppnevnes av Forskningsrådet. Utvalget vil være ansvarlig for å utforme et utkast for nytt veikart basert på de skriftlige innspillene og workshopene. De foreslåtte kandidatene som

ikke blir del av utvalget, vil bli invitert som deltagere til workshopene.

Det er ønskelig at deltagere som representerer Forskningsrådets porteføljestyre er involvert i arbeidet. Dette vil i første omgang omfatte deltagelse i høstens workshoper. Det er en fordel om deltagerne har en viss bredde i sin kompetanse for å kunne ivareta flere fag- og/eller teknologiområder. I tillegg bør en være kjent med trender og utvikling i forskningen og forskningspolitikken og gjerne ha kjennskap til forskningsinfrastrukturområdet både nasjonalt og internasjonalt. Det vil være svært positivt om deltakelsen omfatter porteføljestyremedlemmer både fra næringslivet, forskningssektoren og offentlig forvaltning.

Porteføljestyrets medlemmer bes om å ta stilling til sin deltagelse i høstens workshoper.

Vedtak: *Porteføljestyret tar informasjonen til etterretning.*

Sak PSLIVSVIT 20/22 Fagevaluering biovitenskap (EVALBIOVIT 2022-2023)

Administrasjonen redegjorde kort for status for arbeidet med EVALBIOVIT før styret ble presentert for utkast til profilsammensetning for tre evalueringskomitéer og fem ekspertpaneler. I evalueringene vil det inngå to evalueringskomitéer for UH- sektoren med åtte og ni administrative enheter per komité samt fem ekspertpanel hvor inntil 25 forskergrupper vil bli evaluert per panel. Medlemmene i evalueringskomitéene skal inneha bred vitenskapelig kompetanse både faglig kompetanse og andre kvalifikasjoner som erfaring med ledelse, strategi- og evalueringsarbeid og kunnskapsutveksling. Medlemmene i ekspertpanelene skal være internasjonalt ledende eksperter innen biovitenskapelig forskning og innovasjon. I tillegg vil det for evalueringskomitéene og ekspertpanelene tilstrebtes kjønnsbalanse samt en naturlig fordeling av seniorer og yngre eksperter. Ekspertene skal være habile i arbeidet de utfører for Forskningsrådet. Totalt legges det opp til å rekruttere 19 eksperter (inkludert tre ledere) til de tre sektorspesifikke evalueringskomitéene og 24 – 25 eksperter (inkludert fem ledere) til de fem ekspertpanelene.

Porteføljestyret foreslo at genetikk, molekylærbiologi, og cellebiologi burde inngå i profilen til evalueringskomité 1 og 2 (UH-sektor). Genetikk ble også foreslått burde inngå i evalueringskomité 3 (instituttsektoren) og porteføljestyret anbefalte administrasjonen å vurdere behovet for parasittologisk kompetanse i komité 3. Det ble også kommentert på at det for alle ekspertpanelene var lagt inn teknologisk kompetanse i panelprofilene og porteføljestyret foreslo at administrasjonen burde se nærmere på det.

Vedtak: *Administrasjonen tar med innspillene fra porteføljestyret i arbeidet med å rekruttere eksperter til evalueringskomitéene og ekspertpanelene. Porteføljestyret*

oppnevner løpende leder og medlemmer til evalueringskomitéene på epostsirkulasjon frem til og i det neste møtet i november 2022.

Sak PSLIVSVIT 21/22 Porteføljeanalyse 2022

Administrasjonen har startet arbeidet med å lage en porteføljeanalyse for livsvitenskap basert på målene i [porteføljeplanen](#).

Porteføljeanalysen inkluderer:

- Statistikk over relevante prosjekter i porteføljen
- Vurdering av statistikken mot måloppnåelse
- Trender i samfunnet, næringsliv og fagutvikling som påvirker investeringsvalg
- Alternative investeringsvalg

Analysen gjøres på hele fagporteføljen. Dette inkluderer den målrettede aktiviteten i *Banebrytende forskning*/FRIPRO som er finansiert av aktiviteter porteføljestyret har investeringsansvar for, andre Forskningsrådsfinansierte prosjekter og innsats utenfor Forskningsrådet, f.eks. EU-prosjekter innenfor fagområdet.

Porteføljestyret ble også presentert for statistikk over prosjekter i porteføljen innenfor persontilpasset medisin og utvikling av porteføljen siden 2002 og frem til i dag.

Spørsmål til diskusjon

- Er det tall og statistikk styret savner i porteføljeanalysen?
- Har styret innspill til diskusjonen av måloppnåelse i kapittel 3?
- Har styret andre kommentarer til porteføljeanalysen?

Porteføljestyret var i stor grad fornøyd med analysen og kommenterte på analysen under følgende brukermål:

1. Forskningsmiljøene utfører nyskapende forskning av høy kvalitet

Er kvalitet mht. siteringer god praksis i henhold til at Forskningsrådet har undertegnet DORA-erklæringen? Forskningsrådet er opptatt av at det ikke legges vekt på tidsskriftenes Impact-faktor i vurdering av søknader, men som et analyseverktøy på aggregert nivå, sier siteringer noe om i hvor stor grad publikasjoner som springer ut av Forskningsrådets bevilgninger blir lest og forskningen bygget videre på. Forskningsrådet arbeider med å utvikle andre indikatorer som kan si noe om kvalitet og resultater fra forskningen (datasett, formidling, programvare, modeller, metode).

2. Forskerutdanningen holder høy internasjonal kvalitet og de beste forskerne har attraktive karriereveier

Porteføljestyret er bekymret for utviklingen at stadig flere søkere av unge talenter ordningen er utelandske og hvorvidt de blir værende ved norske forskningsinstitusjoner. Videre er styret bekymret for i hvilken grad mottakerne av

unge forsker talent-stipender blir ivaretatt ved egen institusjon og om det legges en karriereplan for disse i form av tilbud om innstegsstilling eller tilsvarende.

Den høye konkurransen innenfor livsvitenskapene i ERC ble fremhevet som forklaring på den lave andelen norske søknader innstilt til finansiering innen livsvitenskap (16 prosent) jfr. innenfor humaniora og samfunnsvitenskap (46 prosent). Det sendes en lavere andel søknader til ERC innen livsvitenskap (26 prosent) enn humaniora og samfunnsvitenskap (35 prosent).

6. Livsvitenskapelige forskere bidrar aktivt til bærekraftig omstilling på viktige samfunnsområder

Det ble påpekt at dette er vanskelig å måle kvantitativt gjennom Forskningsrådets merkesystem av bærekraftsmålene. Merkingen er relativt ny og ikke systematisk innarbeidet. Det er derfor usikkerhet omkring hvordan resultatene skal tolkes. Det ble også stilt spørsmål om ikke søkerne selv bør merke sitt prosjekt med aktuelt bærekraftsmål. Videre ble det kommentert at et stadig større krav til bærekraft i forskningsprosjekter kan føre til en utvanning av bærekraft-begrepet.

Forskningsrådet har flere satsninger knyttet til bærekraft med relevans for livsvitenskap, inkludert Pilot Helse og Grønn plattform. Forskningsrådet vil knytte seg til EUs taksonomi for bærekraftig økonomisk aktivitet som vil gjøre det lettere å identifisere bærekraftige prosjekter. Statistisk sentralbyrå har utviklet en rekke indikatorer knyttet til bærekraftsmålene som det kan være nyttig for Forskningsrådet å benytte.

Vedtak: Administrasjonen tar med seg porteføljestyrets kommentarer og innspill i det videre arbeidet med porteføljeanalysen.

Sak PSLIVSVIT 22/22 Prosess for oppnevning av nye porteføljestyre i 2023

Porteføljestyrene ble oppnevnt gjennom vedtak av Forskningsrådets styre i april 2019, og gitt en funksjonstid på fire år. Det innebærer at nye porteføljestyre må oppnevnes innen utgangen av april 2023. De nye porteføljestyrene får funksjonstid fra mai 2023 til mai 2027.

Porteføljestyret ble orientert om prosess frem til oppnevning av nye porteføljestyre i april 2023.

Vedtak: Porteføljestyret tar saken til etterretning.

Sak PSLIVSVIT 23/22 Eventuelt

Vedtak: Det var ingen saker under dette punktet.

Sak PSLIVSVIT 24/22 Godkjenning av vedtaksprotokoll

Vedtak: Protokollen godkjennes.